QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-KUMMERC)

IMHALLEF

ONOR. DR JOANNE VELLA CUSCHIERI
B.A., MAG. JUR. (EUR. LAW.), LL.D.

Illum il-Hamis, 16 ta' Dicembru 2021

Kawza Numru: 1

Rikors Numru:- 966/2010 JVC

James Cassar (ID116378M) u Marcelle mart Mario Mangion (ID404765M)
Flat 2, Cassar Building, Triq il-Port Ruman, Qawra

vs

Cassar Bros. Giftware Limited (C18341)
44 gja 70, St Aloysius Street, Qawra

u

Adrian Cassar (ID184068M)

Flat 1, Cassar Building, Triq il-Port Ruman, Qawra

Il-Qorti,

Rat ir-rikors fejn ir-rikorrenti James Cassar et talab kif isegwi:

1. 'Illi l-esponenti huma azzjonisti minoritarji fis-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited registrata mal-Malta Financial Services Authority, flimkien ma' Adrian Cassar li bejniethom ghandhom 9,500 azzjoni ordinarja fully paid up ta' valur ta' €2.33 'l wahda.

2. Illi r-rikorrenti ghandhom 2,375 azzjoni ordinarja fully paid up kull wiehed waqt li l-intimat ghandu 4,750 azzjoni ordinarja fully paid up.

3. Illi a tenur ta' l-istess statut socjali, d-diretturi tas-socjeta' huma Adrian Cassar, Marcelle Mangion u James Cassar, waqt li r-rapprezentanza guridika ta' l-istess socjeta' hija vestita f'wiehed mid-diretturi, pero' l-kontroll effettiv ta' l-istess socjeta' huwa f'idejn Adrian Cassar.

4. Illi din is-socjeta' kienet tiggestixxi hanut bl-isem ta' Craft Point, Triq il-Port Ruman, Qawra u recentement ir-rikorrenti saru jafu illi l-affarijiet tal-kumpannija tmexxew u kienu qed jitmexxew b'mod oppressive u b'mod mhux gust u diskriminatorju kontra taghhom jew b'mod mhux gust ta' pregudizzju ghal membri ta' l-istess socjeta' u b'mod illi jkunu kontra l-interessi tal-membri in generali ta' l-istess

socjeta′ tant illi mill-istess socjeta′ l-intimat Adrian Cassar kien qieghed idawwar bi profitt ghalih, b′mod abbusiv u llegali parti mill-qliegh ta′ l-istess socjeta′ u dan b′dannu ghar-rikorrenti.

5. Illi wara li saru jafu b′dan, ir-rikorrenti riedu jwaqqfu lill-intimat milli jkompli jiggestixxi n-negozju taghhom minn Craft Point, Triq il-Port Ruman, Qawra, stante illi dan it-tip ta′ negozju maghmul mill-intimat, kien qieghed ikun a beneficcju tieghu biss tant illi l-ommissjoni tieghu li jagixxi b′mod fl-interess tal-kollettivita′, kkawzat hsarat lill-esponenti azzjonisti minoritarji, stante illi saru diversi operazzjonijiet mhux awtorizzati u skond il-Ligi u dan billi l-intimat dawwar ghalih qliegh.

6. Illi dan ghal xi raguni jew ohra kien u qed ikun ta′ dannu ghall-istess esponenti ghax it-tehid ta′ ammonti sostanzjali ta′ flus fil-gestjoni tal-hanut Craft Point, Triq il-Port Ruman, Qawra, kien biss a beneficcju ta′ l-intimat u ta′ pregudizzju ghar-rikorrenti azzjonisti minoritarji.

7. Illi r-rikorrenti talbu lill-intimati biex isir *audit* ta′ l-istess socjeta′ Cassar Bros. Giftware Limited u *stock take* skond il-Ligi biex wiehed ikun jista′ jivverifika t-trapass ta′ l-oggetti mixtrija mis-socjeta′ u l-flus li gew mehuda indebitament mill-intimat, pero′ dan baqa′ ma sarx mhux imputabbli mir-rikorrenti.

8. Illi dan l-*audit* mitlub mir-rikorrenti ma sar qatt.

9. Illi effettivament, l-intimat Adrian Cassar ried jahtaf il-kontroll tal-kumpannija f'idejh a skapitu ta' l-azzjonisti minoritarji, liema azzjoni hija opprimenti in konfront tar-rikorrenti.

10. Illi ghalhekk l-esponenti ihossu illi l-affarijiet tal-kumpannija ma tmexxewx u mhux qed jitmexxew b'mod gust u mhux diskriminatorju in konfront tar-rikorrenti azzjonisti fl-istess socjeta' imma ghal kuntrarju b'mod oppressive u mhux gust u diskriminatorju in konfront taghhom tant illi qed jikkawza pregudizzju lilhom b'atti tieghu u/ jew b'ommissjoni tieghu ossia ta' Adrian Cassar minkejja illi gie mwiddeb biex ma jhallix isir dan it-trapass ta' flus mill-assi tas-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited ghall-idejn Adrian Cassar, b'dannu ghall-istess socjeta' biex b'hekk Adrian Cassar dawwar ghalih innifsu fondi meta ma kienx awtorizzat biex jaghmel dan b'dannu ghall-istess socjeta' u in vjolazzjoni ta' l-Artikolu 402 tal-Kap 386 tal-Ligijiet ta' Malta.

11. Illi l-esponenti ghandhom interess illi l-ishma taghhom fl-istess socjeta' ma jigux zvalutati bl-agir frawdolenti ta' Adrian Cassar u bin-nuqqas ta' azzjoni ta' Cassar Bros. Giftware Limited, dawn id-danni illi soffrew ir-rikorrenti u li qed isoffru minhabba l-agir illegali ta' l-intimati, ghandhom jigu rimborsati mill-intimati in solidum bejniethom.

Ghaldaqstant u ghar-ragunijiet premessi l-esponenti jitolbu bir-rispett lil dina l-Onorabbli Qorti joghgobha:

1. Tiddikjara illi l-intimati jew min minnhom naqqsu mill-obbligi taghhom skond l-istatut tas-socjeta′ Cassar Bros. Giftware Limited u skond il-Ligi talli fl-ewwel lok naqqsu milli jmexxu b′xi att jew ommissjoni taghhom il-kumpannija hawn riferita u tali nuqqas kien jew hu aktarx oppressiv, b′mod mhux gust, diskriminatorju kontra jew b′mod mhux gust ta′ pregudizzju ghar-rikorrenti, jew b′mod li jkunu kontra l-interessi tas-socjeta′ tal-membri in generali u dan a tenur ta′ l-Artikolu 402 tal-Kap 386 tal-Ligijiet ta' Malta, u dan peress illi Adrian Cassar naqas milli jagixxi fl-interess ta′ l-istess socjeta′ b′dannu ghar-rikorrenti talli naqas li jordna li jsir *audit* skond l-istess Ligi ghall-abbuzi maghmulha minnu stess minkejja rikjest; oltre′ li Adrian Cassar agixxa kontra l-interessi ta′ l-istess socjeta′.

2. Tiddikjara u tiddeciedi illi Adrian Cassar agixxa kontra l-interessi ta′ l-azzjonisti minoritarji fis-socjeta′ Cassar Bros. Giftware Limited bi frodi tad-drittijiet ta′ l-istess azzjonisti rikorrenti meta dawwar a beneficcju tieghu qliegh mill-operat tal-hanut Craft Point, Triq il-Port Ruman, Qawra, u ta′ socjeta′ fejn huwa ghandu interess.

3. Tiddikjara u tiddeciedi illi jehtieg illi jigu appuntati persuni indipendenti biex jirregolaw it-tmexxija ta′ l-affarijiet tal-kumpannija Cassar Bros. Giftware Limited fil-futur in kawtela tad-drittijiet tar-rikorrenti u ta′ l-azzjonisti in generali tas-socjeta′ hawn imsemmija.

4. Tordna ix-xoljiment tal-kumpannija intimata ossia Cassar Bros. Giftware Limited u tipprovdi ghall-istralc konsegwenzjali taghhom.

5. Konsegwentement tipprovdi ghal likwidazzjoni u hlas a tenur ta’ l-Artikolu 402(3)(f) tal-Kap 386 tal-Ligijiet ta' Malta, ta’ kumpens mill-intimati jew min minnhom lir-rikorrenti, ghat-telf jew ghad-danni li garrbu r-rikorrenti minhabba l-agir frawdolenti u/ jew negligenza grossolana ta’ l-intimati, liema kumpens ghandu jinkludi t-telf ta’ qliegh u imghaxijiet li s-socjeta’ Cassar Bros. Giftware Limited setghet ghamlet kieku l-intimat Adrian Cassar ma dawwarx ghalih innifsu qliegh mit-tmexxija ta’ l-istess socjeta’, kif ukoll kumpens ghad-differenza bejn il-valur li kellhom l-ishma tar-rikorrenti fis-socjeta’ Cassar Bros. Giftware Limited u l-valur ta’ l-istess ishma, qabel ma’ gew misapproprjati u/ jew trasferiti frawdolentement u/ jew b’negligenza grossolana flus u/ jew qliegh a beneficcju solitarju ta’ Adrian Cassar bl-agir frawdolenti, illegali u abbusiv tieghu.

Bl-ispejjez, u bl-ingunzjoni ta’ l-intimati ghas-subizzjoni.’.

Rat ir-risposta ta’ Dr Ian Spiteri Bailey kuratur tas-socjeta’ intimata Cassar Bros. Giftware Limited (C18341) li taqra kif isegwi:

1. ‘Illi fl-udjenza tal-5 ta’ April 2011, wara li l-partijiet gharrfu lil din l-Onorabbli Qorti kien hemm qbil fil-Bord tad-diretturi illi l-esponent jinhatar kuratur tal-kumpannija f’dawn l-odjerni proceduri, din l-Onorabbli Qorti ddegretat

u appuntat lill-esponenti Kuratur kif msemmi u anke tat il-fakolta' li jippresenta risposta, permezz ta' liema presenti att qed issir.

2. Illi in kwantu l-*audits* tal-kumpannija u kif ukoll l-*istock-stakes*, issir referenza ghall-paragrafi 8 u 9 tar-risposta tal-konvenut Adrian Cassar u qed ghalhekk il-partijiet l-ohra f'dawn il-proceduri qed jigu sollecitati illi jaghmlu dak kollu li huwa mehtieg, sabiex ma jkunx hemm divergenzi inutili bejniethom.

3. Illi ghall-ahjar interess tal-istess partijiet l-ohra f'dawn l-odjerni proceduri, imma ukoll u fuq kollox ghall-ahjar interess tas-socjeta' kummercjali Cassar Bros. Giftware Limited (C-18341) ikun opportun illi huma jaraw u jassikuraw illi kwalsiasi obbligazzjoni statutorja u imposta tal-ligi, kemm fiskali u kemm xorta'ohra, tkun sodisfatta u maghmula.

4. Illi qed issir rizerva ghal risposta ulterjuri una volta illi l-Kuratur esponent jiehu konjizzjoni ahjar tal-process u jkun edott ahjar mill-fatti li jiccirkondaw l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet li qed javvanzaw il-partijiet.'

Rat ir-risposta ta' l-intimat Adrian Cassar li taqra kif isegwi:

1. 'Illi, kuntrarjament ghal dak rilevat fir-rikors promotur, l-esponenti jippremetti illi, ghall-kjarezza, l-atturi mhumiex azzjonisti minoritarji fis-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited stante illi, bejniethom, l-atturi jippossjedu 5,000

azzjoni minn total ta' 10,000 azzjoni, u ghaldaqstant huma jippossjedu nofs, ossija hamsin fil-mija (50%) tal-azzjonijiet (vide kopja tal-Memorandum and Articles of Association tas-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited li qed tigi hawn annessa u mmarkata bhala Dok. A);

2. Illi, inoltre, ai termini ta' klawsola numru disgha (9) tal-Memorandum and Articles of Association tas-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited, *"Legal and Judicial representation of the company is vested severally in any one of the directors"*, u ghaldaqstant hija kompletament infondata fil-fatt u fid-dritt kwalunkwe allegazzjoni da parti ta' l-atturi illi *"l-kontroll effettiv ta' l-istess socjeta' huwa f'idejn Adrian Cassar"*, u dana stante illi fl-ewwel lok, l-atturi bejniethom jippossjedu l-istess numru ta' ishma fil-kumpannija daqs Adrian Cassar, u fit-tieni lok, huma ukoll diretturi tas-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited, b'dan illi l-istess atturi setghu, kieku riedu, jiehdu dawk il-passi kollha spettanti sia' lil azzjonist ta' kumpannija u sia' lil direttur ta' kumpannija, izda minn dan l-atturi m'ghamlu xejn;

3. Illi addirittura l-atturi kienu jippartecipaw b'mod attiv fin-negozju tas-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited, u sahansitra l-istess atturi kienu jigu mhallsa mill-kumpannija tax-xoghol li jaghmlu;

4. Illi, kuntrarjament ukoll ghal dak rilevat fir-rikors promotur, l-esponenti Adrian Cassar qatt ma mexxa l-affarijiet tal-kumpannija b'mod li jista' bi kwalsiasi estensjoni ta' l-immaginazzjoni jigi meqjus bhala oppressiv u mhux gust u

diskriminatorju kontra l-atturi, jew b'mod mhux gust ta' pregudizzju ghal membri ta' l-istess socjeta', u b'mod illi jkun kontra l-interessi tal-membri in generali ta' l-istess socjeta', u dan kif wiehed jista' jippercepixxi mill-fatt illi, fil-mument illi l-kumpannija waqfet topera, kien hemm surplus kemm ta' stock u kemm ta' flus kontanti fil-kontijiet bankarji tal-kumpannija;

5. Illi inoltre, hija kompletament infondata fil-fatt u fid-dritt kwalsiasi allegazzjoni da parti ta' l-atturi illi l-esponenti Adrian Cassar kien, b'xi mod, qieghed idawwar xi profit ghalih b'mod abbusiv u illegali parti mill-qliegh ta' l-istess socjeta', u filfatt, ta' kull sena sas-sena 2007 l-accounts tal-kumpannija kif preparati mill-awditur ta' l-istess kumpanija kienu gew dejjem approvati mid-diretturi tal-kumpannija;

6. Illi addirittura, kwalsiasi allegazzjoni da parti tal-atturi illi l-esponenti Adrian Cassar kien, b'xi mod, qieghed isawwar xi profit ghalih b'mod abbusiv u illegali parti mill-qliegh ta' l-istess socjeta', hija assolutament frivola u vessatorja, u in fatti, flimkien mar-rikors promotur, l-atturi ma gabu l-ebda dokument illi jsahhah t-talba taghhom u lanqas, f'dan l-istadju, ma jidher illi l-atturi behsiebhom igibu xi xhieda sabiex b'xi mod jikkonfermaw dak li gie minnhom allegat;

7. Illi fir-rigward ta' dak premess fir-rikors promotur fejn qed jigi allegat illi ma sarx *audit* u *stock take* tas-socjeta' konvenuta minhabba xi opposizzjoni da parti ta' l-esponenti Adrian Cassar, l-istess esponenti jirrileva illi, fl-ewwel lok, l-*audits* tas-socjeta' konvenuta kienu jsiru regolarment kull sena, u sas-sena li spiccat fil-31 ta' Dicembru 2006, dawn l-

audits gew sahansitra kkonfermati u ffirmati mill-attur James Cassar stess! (vide kopja ta' Cassar Bros. Giftware Limited Report and Financial Statements for the year ended 31 December 2006 li qieghed jigi hawn anness u mmarkat bhala Dok. B);

8. Illi mhux talli mhuwiex minnu illi l-esponenti Adrian Cassar qatt oppona sabiex isir l-*audit* u *stock take*, talli l-awditur tas-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited kien sahansitra kiteb lill-atturi sabiex iwissihom bl-obbligu taghhom illi jeffettwaw l-*audit* tal-kumpannija anke wara l-2006, u kienu l-atturi stess illi rrifjutaw li jsir dan l-*audit*;

9. Illi fit-tieni lok, l-esponenti Adrian Cassar jirrileva illi mhux talli huwa qatt ma oppona illi jsir xi *stock take* talli kien anke dispost illi jkun personalment prezenti waqt illi l-imsemmmi *stock take* ikun qieghed isehh, u kienu l-atturi stess illi naqsu milli jikkoperaw sabiex dan l-*istock take* jsir kif suppost;

10. Illi hija assolutament inveritjiera kwalunkwe allegazzjoni da parti ta' l-atturi illi l-*audit* qatt ma sar, u dana stante illi, *audit* ghas-sena li spiccat 31 ta' Dicembru 2007 sar u l-atturi stess irrifjutaw illi jiffirmawh (vide kopja ta' Cassar Bros. Giftware Limited Report and Financial Statements for the year ended 31 December 2007 mhux iffirmat li qieghed jigi hawn anness u mmarkat bhala Dok. C);

11. Illi assolutament mhuwiex minnu illi l-esponenti Adrian Cassar qatt ried jahtaf il-kontroll tal-kumpanija f'idejh, u

huwa dejjem ezegwixxa l-obbligi tieghu fi hdan il-kumpannija b'mod ghaqli u fl-ahjar interess tal-kumpannija;

12. Illi ghal darb' ohra, l-esponenti Adrian Cassar jirreitera illi mhuwiex minnu illi l-affarijiet tal-kumpannija ma tmexxex u mhux qed jitmexxew b'mod gust u mhux diskriminatorju in konfront ta' l-atturi azzjonisti fl-istess socjeta`, u lanqas mhu minnu illi l-affarijiet tal-kumpannija tmexxew u qed jitmexxew b'mod oppressiv u mhux gust u diskriminatorju in konfront ta' l-atturi;

13. Illi kuntrarjament ghal dak rilevat fir-rikors promotur, Adrian Cassar mhu qed jikkawza l-ebda pregudizzju lill-atturi stante illi, kuntrarjament ghal dak allegat, mhu qed isir l'ebda trapass ta' flus mill-assi tas-socjeta' Cassar Bros. Giftware Limited ghal idejn l-esponenti Adrian Cassar b'tali mod illi l-istess Adrian Cassar dawwar jew qieghed idawwar ghalih innifsu fondi meta ma kienx awtorizzat illi jaghmel dan;

14. Illi ghaldaqstant, it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda *in toto* stante illi huma kompletament infondati fil-fatt u fid-dritt;

15. Illi ghaldaqstant ukoll, stante illi l-azzjoni attrici hija ghal kollox frivola u vessatorja, il-konvenut m'ghandu jbati l-ebda spejjez relatati ma' l-istess;

16. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.'.

Rat l-affidavits, xiehda, 'memorandum and articles of association', 'reports and financial statements', kuntratti, ritratti, kopji ta' korrispondenza tramite emails, kontro-ezamijiet, bosta dokumenti u l-provi kollha esebiti fl-atti;

Rat illi fil-verbal tal-5 ta' April, 2011 il-Qorti kif diversament preseduta nnutat illi r-rikorrenti qed jibbazaw il-kawza fuq l-Artikolu 402 tal-Kapitolu 386 tal-Ligijiet ta' Malta, li jghid li l-procedura ghandha tigi inizjata permezz ta' rikors. Ghalhekk il-Qorti ordnat lill-partijiet jissostitwixxu r-rikors guramentat u r-risposta guramentata b'rikors (mhux guramentat) u risposta (mhux guramentata), u ordnat lir-Registratur tal-Qorti sabiex jassikura illi l-partijiet ma jinkorrux spejjez agguntivi;

Rat ir-rikors tar-rikorrenti James Cassar et intavolat nhar is-27 ta' Dicembru, 2011 fejn permezz tieghu talab lill-Qorti sabiex tordna lil Sergio Darmanin sabiex iforni lill-kuratur tal-kumpanija Dr Ian Spiteri Bailey id-dokumenti li jinkludu l-audited accounts, u l-fatturi relattivi appartenenti ghas-snin kollha minn mindu giet stabbilita l-istess kumpanija ossia mill-1996 u jekk Sergio Darmanin ma jkunx f'posizzjoni li jforni d-dokumenti msemmija l-Qorti tordna lill-Adrian Cassar li jforni d-dokumenti lill-kuratur, rat ir-risposti ta' Dr Ian Spiteri Bailey, ta' Sergio Darmanin, u ta' Adrian Cassar;

Rat illi fil-verbal tas-17 ta' Jannar, 2012 a fol. 302 tal-process il-Qorti kif diversament preseduta qieset in vista tal-mod kif kienet qieghda tigi ndirizzata l-kwistjoni, kif ukoll in vista li gew esebiti fl-atti dokumenti ta' kontabilita' illi min-natura taghhom jesigu mhux biss kontroll min-naha tal-Qorti izda wkoll skrutinju ta'

natura teknika dan ukoll in vista tal-fatt li l-binarju li fuqu kienet tinsab il-kawza jesigi approfondiment illi jkun aktar ghaqli jekk ikun kondott fl-ambitu ta' perizja. Il-Qorti ghalhekk ghaddiet sabiex innominat bhala esperti taghha lill-Avukat Dottor Richard Galea Debono u lill-Awditur Kevin Mahoney, sabiex jiehdu taht il-kontroll taghhom l-atti kollha li gew esebiti sal-lum mill-partijiet u minn Dr Ian Spiteri Bailey, u sabiex ifittxu u jirrelataw dwar it-talbiet tar-rikorrenti wara li jiehdu konjizzjoni tal-linji difensjonali tal-intimati. Il-Qorti tathom il-fakulta' li jigbru provi ohra tal-partijiet bil-gurament u tathom ukoll il-fakulta' illi terzi fuq inkarigu tal-partijiet jiehdu konjizzjoni tal-atti, b'dan illi ghandhom izommu kontroll shih huma tal-vizjoni illi dawn it-terzi jista' ikollhom tal-atti. Meta jtemmu x-xoghol taghhom, fis-sens li jkun maghluq il-gbir tal-provi, l-esperti ghandhom jirredigu kull wiehed il-parti tieghu f'relazzjoni wahda;

Rat ir-rikors tal-intimat Adrian Cassar ipprezentat nhar it-22 ta' Frar, 2012 fejn permezz tieghu talab li l-Qorti tordna li jithallas ic-cens sabiex il-kumpanija tkun in regola ma' l-obbligi kontrattwali li ghandha skont il-ligi, rat ir-risposta tar-rikorrenti James Cassar et u rat id-digriet tal-Qorti moghti fis-6 ta' Marzu, 2012 fejn il-Qorti ghaddiet billi ddikjarat li ma ssib ebda raguni valida fir-risposta tar-rikorrenti ghala ghandha tigi respinta t-talba tal-intimat Adrian Cassar u ghalhekk ghaddiet sabiex laqghet l-istess talba;

Rat ir-rikors tal-intimat Adrian Cassar ntavolat nhar it-3 ta' Awwissu, 2012 fejn permezz tieghu talab li l-Qorti tordna li jibda jinkera l-hanut 'Craft Point' fi Triq il-Port Ruman, Qawra, rat ir-risposta tar-rikorrenti James Cassar et ntavolata nhar il-21 ta'

Awwissu, 2012 u rat id-digriet tal-Qorti kif diversament preseduta tat-12 ta' Novembru, 2012 a fol. 335 *et seq* tal-process fejn permezz tieghu ghar-ragunijiet hemm elenkati cahdet it-talba ta' l-intimat Adrian Cassar;

Rat illi fil-verbal tal-21 ta' Jannar, 2013 a fol. 338 tal-process wara talba tar-rikorrenti li jkollhom access ghad-dokumenti pprezentati mill-intimati u li jaghmlu parti mill-atti ta' din il-kawza l-Qorti tat il-fakulta' li fil-prezenza tal-perit komputista jaraw id-dokumenti in kwistjoni u minnhom jisiltu l-informazzjoni li jixtiequ ghall-interess taghhom b'dan li d-dokumenti m'ghandhomx jitilqu mill-pussess tal-perit komputista minghajr l-awtorizzazzjoni taghha;

Rat illi fil-verbal tat-12 ta' Mejju, 2015 a fol. 354 tal-process il-Perit Legali Richard Galea Debono talab lill-Qorti kif diversament preseduta sabiex fid-dawl tal-provi gja akkwisiti, huwa jigi awtorizzat illi jirrelata in via preliminari dwar jekk tirrizultax kawza llecita fin-negozju li huwa s-suggett tal-kawza, u dan ghaliex jekk tirrizulta, tkun tikkostitwixxi pregudizzjali fl-ambitu tal-Artikolu 402 (1) tal-Kapitoli 386, rat illi l-Qorti kif preseduta fl-istess seduta semghet id-difensuri tal-partijiet jaghmlu s-sottomissjonijiet taghhom u rat li l-Qorti laqghet it-talba u dderigiet lill-Perit Legali sabiex jirrelata in linea preliminari, minghajr il-htiega ta' provi ulterjuri u minghajr l-intervent tal-perit tekniku, in linea ma' dak li vverbalizza llum;

Rat illi fil-verbal tal-15 ta' Dicembru, 2016 il-Qorti rrevokat l-inkarigu tal-Perit Legali Richard Galea Debono u ordnat li jirritorna l-inkartament kollu nkluz dak li kien fil-pussess tal-perit komputista l-kompjant Awditur Kevin Mahoney sabiex tkompli

tigbor il-provi hi. Ordnat ukoll li jigu ntaxxati d-drittijiet u l-ispejjez tal-periti sabiex jithallsu in linea mad-digriet tal-hatra taghhom;

Rat illi fil-verbal tat-23 ta' Marzu, 2017 il-Qorti kif diversament preseduta kienet osservat illi fil-kors tal-perizja kondotta mill-perit legali Avukat Richard Galea Debono u l-perit komputista l-kompjant awditur Kevin Mahoney, kienu ngabru, apparti deposizzjonijiet, kwantita' gmiela ta' dokumenti, li jikkostitwixxu prova, u n-natura ta' kontabilita' taghhom titlob illi l-Qorti tghaddi ghan-nomina ta' perit komputista biex jissostitwixxi lill-kompjant Awditur Mahoney. In vista tal-aspett tekniku tal-kwistjoni, il-Qorti dderigiet lill-partijiet sabiex sa zmien hmistax-il gurnata jew jipproponu b'mod kongunt isem ta' perit komputista iehor u fin-nuqqas ta' qbil, jipproponu konguntivament l-ismijiet ta' tliet periti komputisti biex il-Qorti taghzel wiehed minnhom, rat illi fis-seduta tal-25 ta' April, 2017 Dr Buttigieg u Dr Scicluna pprezentaw nota kongunta fejn indikaw ismijiet ta' tlett periti komputisti u rat id-digriet tat-8 ta' Mejju, 2017 a fol. 495 *et seq* tal-process fejn permezz tieghu gie mahtur Nigel Scerri ta' Stardust, 15, Triq is-Saghtar, Madliena;

Rat illi fil-verbal tad-19 ta' Gunju, 2017 il-Qorti dderigiet lill-Perit Komputista Nigel Scerri sabiex izomm seduta jew aktar fejn jisma' t-teknici ex-parte tal-partijiet, fuq naha wahda l-awditur Joseph Gauci, u fuq in-naha l-ohra l-awditur Donald Sant, sabiex jismaghhom bil-gurament u jikseb minghandhom taghrif dwar kif u fuq liema dokumenti waslu ghall-konkluzjonijiet taghhom. Il-Perit Komputista huwa liberu li jaccedi ghall-atti ta' din il-kawza, li ser jinzammu ghand id-deputat registratur tal-Awla, sabiex

jiffamiljarizza ruhu mal-mertu, kif ukoll huwa liberu li jaccedi ghad-dokumenti kollha li gew esebiti;

Rat ir-rapport tal-Perit Komputista Nigel Scerri pprezentat nhar it-3 ta' Ottubru, 2017 u li jinsab fl-atti a fol. 507 *et seq* tal-process;

Rat id-domandi in eskussjoni tar-rikorrenti a fol. 516 *et seq* tal-process u r-risposti tal-Perit Komputista Nigel Scerri a fol. 519 *et seq* tal-process;

Rat illi Dr Daniel Buttigieg fil-verbal tas-6 ta' Frar, 2018 insista fuq il-hatra ta' periti komputisti addizzjonali u rat li l-Qorti kif diversament preseduta provdiet billi ordnat li fl-udjenza li jmiss kull parti tissottometti lill-Qorti l-isem ta' perit komputista addizzjonali sabiex imbaghad il-Qorti taghzel taghha;

Rat in-noti pprezentati mill-partijiet fejn gew indikati ismijiet ta' awdituri bhala periti addizzjonali u rat id-digriet tal-Qorti kif diversament preseduta moghti fis-seduta tat-13 ta' Frar, 2018 fejn il-Qorti hatret bhala periti komputisti addizzjonali lill-awditur William Spiteri Bailey, lill-awditur Robert Borg u lill-accountant Alex Borg liema procedura ghandha tigi kondotta mill-awditur William Spiteri Bailey u fejn il-periti addizzjonali kellhom jiehdu konjizzjoni tar-ragunijiet wara t-talba ghall-hatra ta' periti addizzjonali. Il-Qorti tat hmistax-il gurnata lir-rikorrenti sabiex jindikaw ir-ragunijiet ghalfejn talbu l-hatra tal-periti addizzjonali li kellhom jaghmluh b'nota u li kopja taghha kellhom jghaddu lil Dr Kris Scicluna li kellu l-fakulta' li jwiegeb. Il-Qorti ghamlitha cara li l-periti addizzjonali ma kellhomx jisimghu provi godda u jillimitaw ruhhom ghall-lanjanza tal-partijiet;

Rat in-nota tar-rikorrenti ntavolata nhar il-21 ta' Frar, 2018 a fol. 533 *et seq* tal-process ai termini tad-digriet tat-13 ta' Frar, 2018 fejn permezz taghha r-rikorrenti taw ir-ragunijiet ghalfejn talbu l-hatra ta' periti addizzjonali u n-nota tal-intimat Adrian Cassar intavolata nhar l-10 ta' Mejju, 2018 a fol. 537 *et seq* tal-process;

Rat illi fil-verbal tat-23 ta' April, 2018 il-Qorti wara li rat illi b'effett tal-Avviz Legali 92 tal-2018 dahlu fis-sehh l-Artikolu 21 (b)(i)(ii) u (iii) tal-Att I tal-2018 fejn l-effett ta' dan huwa li r-rikors odjern jibda jinstema' mill-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Kummerc), il-Qorti ordnat illi ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi, ir-rikors odjern jibqa' jinstema' minn din il-Qorti kif preseduta bhala Qorti Civili (Sezzjoni tal-Kummerc) u mhux aktar mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili;

Rat ir-rapport tal-Periti addizzjonali li gie pprezentat fl-atti nhar l-10 ta' Marzu, 2020 u li jinsab fl-atti a fol. 578 *et seq* tal-process;

Rat illi fil-verbal tat-2 ta' Lulju, 2020 id-difensuri tal-partijiet talbu li jeskutu l-periti addizzjonali u rat li l-Qorti kif diversament preseduta tathom zmien xahar sabiex jipprezentaw id-domandi bil-miktub li jridu jressqu lill-periti addizzjonali li da parte taghhom jkollhom zmien xahar min-notifika sabiex jipprezentaw ilkoll flimkien u bil-gurament ir-risposti taghhom;

Rat id-domandi in eskussjoni tal-partijiet u r-risposti rispettivi tal-periti addizzjonali;

Rat ir-rikors tar-rikorrenti James Cassar et ntavolat nhar l-4 ta' Awwissu, 2020 fejn permezz tieghu talbu li l-Qorti tordna lill-periti teknici addizzjonali jkomplu r-relazzjoni taghhom billi jiffinalizzaw ir-relazzjoni taghhom b'konkluzjoni li hija komuni ghat-tlieta li huma, rat ir-risposta tal-intimat Adrian Cassar intavolata nhar l-24 ta' Novembru, 2020 u rat illi fil-verbal tal-24 ta' Novembru, 2020 wara li semghet lid-difensuri tal-partijiet jitrattaw il-mertu tar-rikors imsemmi, dehrilha li tenut kont ta' kif zvolga l-operat tal-periti addizzjonali b'konsiderazzjonijiet u konkluzjonijiet konfliggenti bejniethom, ma jkunx xieraq li l-Qorti terga' tirrimetti l-atti kollha lill-periti addizzjonali sabiex ihejju relazzjoni komuni, aktar u aktar meta tqis l-opinjonijiet divergenti taghhom. In vista ta' dan il-provvediment, id-difensuri tal-partijiet talbu li jeskutu mill-gdid lit-tlett periti addizzjonali, b'domandi ulterjuri, in vista tal-fatt li fil-fehma taghhom ir-risposti bil-miktub ma jwarrbu xejn mid-dubji li kellhom. Il-Qorti ghalhekk laqghet it-talba;

Rat l-eskussjoni viva-voce tal-periti addizzjonali li saret fis-seduta tal-1 ta' Frar, 2021 a fol. 722 *et seq* tal-process;

Rat illi fil-verbal tal-1 ta' Frar, 2021 il-Qorti laqghet it-talba sabiex il-partijiet jaghmlu noti ta' sottomissjonijiet minflok trattazzjoni u ghalhekk il-Qorti awtorizzathom sabiex jipprezentaw in-noti ta' sottomissjonijiet b'termini mposti fuqhom;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet esebiti fl-atti;

Rat illi f'dak l-istadju din il-kawza giet assenjata lil din il-Qorti kif preseduta;

Rat li din il-Qorti permezz ta' digriet datat is-7 ta' Lulju, 2021, wara li rat l-istadju li kienet waslet fiha l-kawza odjerna, irrijappuntat il-kawza ghad-decizjoni ghal-lum.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat;

Fatti:

Illi l-kawza odjerna giet intavolata mir-rikorrenti James Cassar u Marcelle Mangion ai termini tal-Artikolu 402 sub-artikoli 1 u 3 tal-Att dwar il-Kumpaniji (Kapitolu 386 tal-Ligijiet ta' Malta) fejn fost affarijiet ohra jilmentaw li l-affarijiet tal-kumpanija Cassar Bros. Giftware Ltd (C183431), tmexxew jew qed jitmexxew b'mod li, jew li xi att jew ommissjoni tal-kumpanija kienu jew huma jew x'aktarx se jkunu oppressivi b'mod mhux gust diskriminatorju kontra, jew b'mod mhux gust ta' pregudizzju, ghalihom jew b'mod kontra l-interessi tal-membri in generali.

Ir-rikorrenti James Cassar u Marcelle Mangion jsostnu li flimkien mal-intimat Adrian Cassar huma azzjonisti tas-socjeta' intimata Cassar Bros. Giftware Ltd fejn ir-rikorrenti ghandhom 2,374 azzjoni ordinarja *fully paid up* kull wiehed, filwaqt li l-intimat Adrian Cassar ghandu 4,750 azzjoni ordinarja *fully paid up*. Dan ifisser li r-rikorrenti bejniethom ghandhom 50% ta' l-ishma, filwaqt li l-intimat ghandu r-rimanenti 50% ta' l-ishma.

Jigi nnutat li originarjament Carmen Cassar – omm il-partijiet kienet tiddetjeni 50% ta' l-ishma fis-socjeta' intimata madanakollu meta James Cassar ghalaq l-eta' ta' tmintax-il sena kienet ittrasferiet 25% minn dawk l-ishma fis-socjeta' intimata lir-rikorrenti James Cassar u zammet il-25% ta' l-ishma l-ohra. Sussegwentement jirrizulta li kienet ittrasferiet il-25% l-ohra lill-intimat Adrian Cassar, allegatament skont ir-rikorrenti, minhabba pressjoni u insistenza da parti ta' l-istess intimat Adrian Cassar, biex illum l-ishma huma fil-kwota kif deskritti fil-paragrafu precedenti.

Illi r-rikorrenti James Cassar et u l-intimat Adrian Cassar huma wkoll diretturi tal-kumpanija msemmija fejn filwaqt li r-rapprezentanza legali u gudizzjarja huma vestiti '*...severely in any one of the directors.*', l-intimat Adrian Cassar huwa s-segretarju tal-kumpanija (ara memorandum and articles of association a fol. 109 *et seq* tal-process).

Illi jirrizulta li s-socjeta' ntimata Cassar Bros. Giftware Ltd (C 18341) kienet giet registrata fl-24 ta' April, 1995 u kienet tiggestixxi hanut tas-souvenirs bl-isem ta' Craft Point ta' Triq il-Port Ruman, Qawra. Dan il-hanut kien inghata b'titolu ta' cens temporanju ghal hamsin (50) sena mill-genituri tal-partijiet kollha permezz ta' kuntratt tal-1 ta' Settembru, 1995 fl-atti tan-Nutar Pierre Cassar. Il-hanut kien beda jopera fis-27 ta' Mejju, 1996 u dam jopera sa Settembru/Ottubru 2008. Fil-perijodu li ghamel jopera jirrizulta li kien hemm dejn li thallas kollu, u, sa meta waqaf jopera jirrizulta li fil-kont bankarju tas-socjeta' intimata kien hemm surplus ta' madwar hdax-il elf Euro (€11,000) (ara fol. 444 et seq).

Illi r-rikorrenti jsostnu li ftit wara li beda jopera l-hanut huma bdew jinnutaw '*ghemil hazin u qarrieqi*' da parti tal-intimat Adrian Cassar. Fost dan l-ghemil hazin u qarrieqi r-rikorrent James Cassar fl-affidavit tieghu a fol. 170 *et seq* tal-process jindika li l-intimat Adrian Cassar beda ma jippancjax fil-'cash register' parti mill-bejgh. Isostnu li ghalkemm kienu gibdulu l-attenzjoni diversi drabi sabiex dan jieqaf madanakollu skonthom kien jibda jghajjar u jinsisti li hekk kellhom imorru l-affarijiet. Ir-rikorrenti jistqarru li huma ma setghu qatt jivvutaw kontra l-agir oppressiv, abbusiv u ngust tal-intimat Adrian Cassar u dan peress li huwa kellu 50% ta' l-ishma mis-socjeta' intimata Cassar Bros. Giftware Ltd.

Ir-rikorrenti jzidu li ghalkemm ghamlu diversi laqghat ma' l-intimat Adrian Cassar assistiti mill-avukati rispettivi taghhom dan kien ghalxejn u kien ghalhekk li fl-24 ta' Settembru, 2010 ir-rikorrenti ntavolaw ir-rikors odjern fejn talbu fost affarijiet ohra li jigi dikjarat li l-intimati jew min minnhom naqsu mill-obbligi taghhom skont l-istatut u wkoll li l-intimat Adrian Cassar agixxa kontra l-interess ta' l-istess socjeta' u ta' l-azzjonisti minoritarji bi frodi tad-drittijiet ta' l-istess azzjonisti. Talbu wkoll li l-Qorti tordna x-xoljiment tal-kumpanija intimata u tipprovdi ghall-istralc konsegwenzjali taghha. Ir-rikorrenti talbu wkoll li l-Qorti tipprovdi ghal likwidazzjoni u hlas a tenur tal-Artikolu 402 (3) (f) tal-Kapitolu 386 tal-Ligijiet ta' Malta b'kumpens ghat-telf jew ghad-danni li garrbu r-rikorrenti minhabba l-agir frawdolenti u/jew negligenti grossolan ta' l-intimati, liema kumpens ghandu jinkludi t-telf ta' qliegh u imghaxijiet li s-socjeta' intimata setghet ghamlet kieku l-intimat Adrian Cassar ma dawwarx ghalih innifsu qliegh mit-tmexxija ta' l-istess socjeta' intimata.

<u>Eccezzjoni Kawza llecita - L-Ewwel, it-Tieni u l-Hames talbiet:</u>

Illi l-intimat Adrian Cassar fin-nota ta' sottomissjonijiet tieghu ntavolata nhar il-15 ta' Novembru, 2021 iqajjem eccezzjoni gdida li ma kinitx tqajmet fir-risposta tieghu liema kwistjoni izda gia kienet tqanqlet quddiem din il-Qorti diversament preseduta mill-pesperti nominati minnha partikolarment minn Dr. Richard Galea Debono. Din l-eccezzjoni hija proprju wahda ta' ordni pubbliku u tqajjem il-kwistjoni tal-kawza llecita.

Il-Qorti rat li l-intimat Adrian Cassar jitratta fit-tul din l-eccezzjoni u jsostni li t-talba tar-rikorrenti James Cassar et hija wahda li tinkwadra perfettament fid-definizzjoni ta' kawza llecita. L-intimat jaghti r-ragunijiet ghaliex il-Qorti hija obbligata li fil-kaz odjerna tissolleva l-kawza illecita *ex officio*.

Dwar il-kawza llecita nghad fid-decizjoni fl-ismijiet **Charles Pace et -vs- Philip Agius et pr. et. ne** deciza mill-Qorti tal-Appell nhar il-15 ta' Novembru, 1957 illi:

> 'Hija bla effett kwalunkwe obligazzjoni maghmula fuq kawza illecita; u l-kawza hija illecita meta hija projbita mill-ligi, jew kuntrarja ghall-ghemil xieraq jew ghall-ordni publiku; u konvenzjoni hija kontra l-ordni publiku meta hija kontra l-interess generali.
>
> Il-kwistjoni tal-legalita' jew le tal-konvenzjoni minhabba kawza illecita tista' tigi sollevata mill-Qorti "ex officio".'

Il-Qorti rat li r-rikorrenti fl-ewwel talba taghhom jilmentaw li l-intimati jew min minnhom, naqsu milli jmexxu b'xi att jew ommissjoni taghhom il-kumpanija, filwaqt li l-intimat Adrian Cassar naqas milli jagixxi fl-interess ta' l-istess socjeta' b'dannu ghar-rikorrenti talli naqas li jordna li jsir audit skond l-istess Ligi ghall-abbuzi maghmulha minnu stess, u agixxa kontra l-interessi ta' l-istess socjeta'. Ir-rikorrenti James Cassar jispjega dawn l-abbuzi tal-intimat Adrian Cassar fl-affidavit tieghu a fol. 170 *et seq* tal-process principalment bhala nuqqas ta' ppancjar ta' bejgh ta' oggetti fil-'cash register' kif isegwi:

> 'Il-hanut beda jopera fis 27 ta Mejju 1996. Wara ftit taz-zmien li beda jmexxi il-hanut, bdejna ninnutaw li parti mil-bejh mhux qed jigi ippancjat fil-cash register minnu stess. Meta kemm jiena u kemm ohti shaqnilu biex dawn l-affarijiet ma jaghmilhomx, hu kien jghidilna li la hu imexxi jsir biss kif jghid hu. Kien ghid ukoll ax meta ix-xol jinxtara bla VAT dan bilfors ma jridx jigi ippancjat u skond hu, l-agenti, certu xol ma jaghtuwulekx bil-VAT. Dan kien jinghad f'diversi okkazzjonijiet.
>
> Kemm Il-darba kien jghidilna biex ma nippanjcawx ghax dak in-nhar jkun ippancja b-ammonti sostanzjali bi zball bhal ezempju Lm 500 flok Lm 5.
>
> ...
>
> Illi din is-sitwazzjoni hija ta' svantagg ghalina l-azzjonisti minoritarji u ghalhekk ahna li ahna responsabbli f'ghajnejn il-ligi ghax ahna diretturi wkoll tal-istess kumpannija ma

> stajnix nibqghu inhallu dan it-tahwid isir. **Sahha kieku gawdejna fih imma dan kollu kien qed jittiehed a beneficcju ta' Adrian Cassar u tal-familja diretta tieghu**. Illi ghalhekk ahna ghamilna dan ir-rikors biex nigu protetti mill-azzjonijiet abbuzivi u llegali ta' Adrian Cassar fit-tmexxija tal-kumpannija taghna. Ahna konna qed nissuspsettaw li l-affarijiet ma kienux mexjin sew pero' peress li kien difficli ghalina biex ikollna l-provi, ahna hallejna ftit taz-zmien jghaddi biex jew l-affarijiet jittrangaw bil-kwiet jew inkellha niehdu l-proceduri sakemm gbarna l-informazzjoni mill-ktieb iswed li kien juza u li kien igieghelna nuzaw u dan a beneficcju tieghu biss.' (enfasi tal-Qorti).

Dan l-abbuz gie wkoll ikkonfermat minn Mario Mangion – ir-ragel tar-rikorrenti Marcelle Mangion li jsostni li huwa kien jagixxi fl-interessi ta' martu r-rikorrenti. Fl-affidavit tieghu a fol. 165 *et seq* tal-process fejn qal is-segwenti:

> 'Ix-xiri u l-bejgh tal-hanut dejjem zammu f'idejh Adrian Cassar u bdejna ninnutaw li parti mil-bejh mhux qed jigi ippancjat fil-cash register minnu stess. Meta kemm marti u James insistew biex dawn l-affarijiet ma jaghmilhomx, hu kien jghidilna li la hu imexxi jsir biss kif jghid hu. Kien jghid ukoll ax meta ix-xoghol jinxtara bla VAT dan bilfors ma jridx jigi ippancjat u skond hu, l-agenti, certu xoghol ma jaghtuwulekx bil-VAT. Dan kien jinghad f'diversi okkazjonijiet.
>
> ...

Illi marti u James Cassar, din il-kawza ghamluha ghax kien ovju illi Adrian Cassar ma riedx jaghmel audit ta' l-operat tal-kumpannija u stock take oltre' l-fatt illi kien qieghed imexxi l-kumpannija mhux skond il-Ligi, billi jzomm ktieb ifejn fih kien hemm jiddistingwi l-bejgh ta' l-oggetti mibjugha mhux skond il-Ligi.'.

Ir-rikorrenti nfushom kemm-il darba kkonfermaw fil-mori tal-kawza, partikolarment in kontro-ezami, li huma stess kienu konxji ta' dan l-agir u sahansitra ppartecipaw f'tali llegalitajiet billi kemm-il darba ma ppancjawx bejgh ta' oggetti u li sussegwentement kienu jiktbu tali bejgh fil-'*black book*'. Ir-rikorrent James Cassar in kontro-ezami fis-seduta tas-27 ta' Mejju, 2014 stqarr illi:

'Mistoqsi jekk qattx kien hemm okkazjonijiet fejn jien beght oggetti mill-hanut u m'ghaddejthomx mill-cash register, jien, wara li gejt imwissi li m'inix obbligat inwiegeb minhabba li nista ninkrimina ruhi, naghzel li ma nwegibx. Jien gieli kont prezenti fil-hanut u rajt lil Adrian jaghmel sales u ma jghaddihomx mill-cash register. Ma niftakarx li qatt xi membru iehor tal-istaff jaghmel xi haga hekk. Lanqas lill-ohti qatt a rajt.

Dawn is-sales mhux mghoddija mill-cash register kienu jitnezzlu fuq dokument iehor li gie ezibit minni f'din il-kawza. Jien gieli ktibt fuq id-dokument. Originarjament dan id-dokument bdieh Adrian, u jien ottjenejtu billi hadt fotokopja tieghu bil-mohbi ta' Adrian flimkien ma Mario

> Mangion. Dan kien fil-kexxun ta' fuq tal-bank tal-hanut. Dan kien kexxun li jista' jissakkar izda kelli access ghalih u ghal kontenut tieghu. Fuq iz-Z reading Adrian kien jikteb x'kien ibiegh telecards jew low cost cards, u fil-brackets jew mhux fil-brackets kien inizzel dak li ma ppancjax. Dan xi drabi ghamiltu jien ukoll. B'dan il-mod is-sales kollha kienu jigu recorded.'

L-istess iddikjara Mario Mangion fil-kontro-ezami tieghu fis-seduta tas-17 ta' Lulju, 2014 a fol. 481 *et seq* tal-process illi:

> 'Meta kont nghin il-mara tghodd il-flus, ahna konna : niktbu skond il-cash register fuq il-ktieb l-iswed dak li kien dikjarat. U l-istess ktieb iswed konna nimmarkaw fil-brackets dak li mhux iddikjarat. Fuq iz-Z reading konna niktbu bil-lapis dak li mhux iddikjarat. Il-flus konna jew inqeghduhom fil-kexxun li jissakkar ta'fuq tal-counter (Marcelle kien ikollha cavetta), jew inkella inqeghduhom fil-tarag tal-flat tieghu. Fil-kexxun konna nqeghdu wkoll il-ktieb l-iswed.'

Illi minhabba n-natura teknika tal-allegazzjonijiet il-Qorti kif diversament preseduta kienet innominat diversi periti komputisti sabiex jassistuwha fl-investigazzjoni taghha. Fost dawn kien hemm accountants u awdituri fosthom Nigel Scerri, kif ukoll l-periti komputisti addizzjonali Alex Mamo, Robert Borg u William Spiteri Bailey. Dawn apparti accountants u awdituri ohra li tressqu ex-parte li wkoll taw l-opinjoni taghhom fir-rigward. Illi l-periti komputisti kkonfermaw li fil-kalkoli taghhom hadu kont ta' 'undeclared cash'. Difatti l-Perit addizzjonali Alex Mamo fis-

seduta tal-1 ta' Frar, 2021 spjega l-metodu li huwa adotta bhala dak simili tal-accountant ex-parte Donald Sant. Xehed illi:

> 'Ix-xhud: U l-exercise li ghamel Donald qed nghid illi ghogobni u qbilt mieghu in part ghaliex meta bdejt nahseb kif ser nahdem jien kont ser nahdem ezattament l-istess exercise li ghamel Donald u mbaghad irrejalizzajt illi kien ikun hela ta' zmien. U allura analizzajt u studjajt x'ghamel Donald sewwa. Li ghamel Donald bazikament kien illi qabad il-bejgh tal-kumpanija attwali li qed juri fl-accounts, qabad dawk il-flus li qed nghidu li kienu undeclared, ziedhom mas-sales u hadem il-gross profit margin anke fuq l-undeclared sales. Fejn ma qbiltx ma' Donald ezatt jiena kien illi Donald kien qed jahdem prudenti hafna u l-gross profits margin li hadem Donald bih jiena bdejt nikkalkulah li kien baxx.
>
> ...
>
> X'inhi d-differenza bazika mill-exercise tieghi ghal ta' Donald allura? Illi Donald qabad l-undeclared sales u hadem il-cost of sales fuqhom. Whereas jiena tlaqt mill-cost of sales u hdimt is-sales minnhom, meaning li jekk hemm differenza fis-sales dak huwa kollu profits, because the cost of sales are already incuded in the accounts. Basically din l-exercise tieghi, Fil-fatt fil-conclusions tieghi spjegajt illi d-differenza, ir-rizultat huwa x'imkien bejn dak li qed

jghid Donald li huwa prudenti hafna kif nahdmu ahna normalment, u dan il-maximum li qed nghid jien... ghax dak qed nghidu li kien hemm mitejn... xi haga fuq il-mitejn elf maltin, sales extra, li basically kif qed nghid jien irrizultaw suppost f'cash.'.

Imbaghad il-Perit Tekniku addizzjonali Robert Borg fis-seduta tal-1 ta' Frar, 2021 a fol. 744 *et seq* tal-process ikkonferma li fis-socjeta' intimata Cassar Bros. Giftware Ltd kien hemm nuqqas kbir ta' kontrolli. Xehed illi:

'Ix-xhud: Kif spjegajt fir-risposta tiegħi aħna meta għamilna l-analiżi ma kellniex available dawn l-evidenzi ta' dawn l-ispejjeż u ma ħadniehomx in konsiderazzjoni, però wieħed kif spjegajt ukoll ma jistgħax jasal f'konklużjoni jekk iddaħħalhomx jew le hekk. Ovvjament prima facie wieħed jgħid iva tista' iddaħħalhom u jonqos mill-ammont. Però mill-banda l-oħra tant kien hemm nuqqas ta' kontrolli fil-kumpanija u li ħareġ ħafna fir- rapport, illi jista' jkun li kontra dawn l-ispejjeż kien hemm undeclared cash u undeclared revenue. Allura wieħed joffsettja lill-ieħor. Jiġifieri wieħed irid iżomm kollox fl-ambitu ta' kif kienet topera l-kumpanija dak iż-żmien.

Minn dak li rat il-Qorti kemm mir-rapport redatt mill-Perit Komputista Nigel Scerri (a fol. 507 *et seq* tal-process), kif ukoll minn dak addizzjonali redatt minn William Spiteri Bailey, Alex J Mamo u Robert Borg (a fol. 578 *et seq* tal-process) din il-Qorti qed

tintalab li tiehu kont ta' ammonti konsiderevoli ta' flus mhux dikjarati li skont il-kostatazzjonijit tad-diversi eseperti jammontaw mill-anqas ghal tletin Elf Liri Maltin u fl-oghla ipotezi ssemmiet ukol cifra oltre mitejn Liri Maltin u konsegwentment tillikwida kumpens/danni lir-rikorrenti.

Il-Qorti rat li mill-atti li rrizulta ampjament pruvat li d-diretturi tal-Kumpanija ntimata, ahwa Cassar kollha nvoluti, lkoll kienu kompartecipi ghal numru ta' snin, fl-ezercizzju ta' bejgh ta' oggetti li ma kienx jigi debitament dikjarat. Rat ukoll li fl-atti gie prezentat kopja ta' dan l-hekk imsejjah 'black book' li fuqu kienu jitnizzlu l-bejgh kollu li jkun sar partikolarment inkluz dak mhux dikjarat billi ma jigix 'punched'. Illi minn analizi tall-kopja tal-'black book', jirrizulta li dan jikkollabora l-verzjoni tal-fatti hekk kif esposta mir-rikorrenti u cioe' li fuqu kienu jitnizzlu dawk l-oggetti dikjarati, kif ukoll dawk mhux dikjarati li kienu jigu ndikati fil-brackets (ara kopja tal-black book f'file iswed indikat bhala Black Book Copy JC001).

Il-Qorti rinfaccjata bi provi skjaccanti fejn fl-operat tas-socjeta' intimata Cassar Bros. Giftware Ltd, ghal tul ta' snin, konxjament mid-diretturi kollha, ma kienux qed jigu dikjarati ammont konsiderevoli ta' flus, attivita' li tmur kontra l-Ligi, l-Qorti ma tistax tinjora dan il-fatt u tibqa ghaddejja bit-talbiet tar-rikorrenti daqs li kieku din l-illegalita' ma rrizultatx. Jirrizulta wkoll li ghal diversi snin fejn kienet qed issehh din l-illegalita' r-rikorrenti nonostante li kienu ben konxji minnha xorta wahda ghazlu li jiffirmaw u japprovat il-kontijiet tal-Kumpanija. In oltre rrizulta sahansitra ampjament pruvat li kien l-istess rikorrent James Cassar li fil-maggorparti kienu jiehu hsieb li jghaddi l-karti tal-kumpanija

lill-'accountant' minghajr ma jqajjem l-ebda kwezit jew oggezzjoi dwar il-prattika tal-bejgh mhux 'punched' ezercitata minnu, minn ohtu u l-intimat huhom. Ghaldaqstant huwa minnu li l-kawza odjerna hija milquta bil-kawza llecita. Il-Qorti rat li l-ewwel, it-tieni u l-hames talba tar-rikorrenti huma lkoll milquta bil-kawza llecita stante li sabiex il-Qorti tkun tista' tasal ghal konkluzjoni u decizjoni dwar l-istess, il-Qorti bilfors tkun trid tidhol f'analizi tal-bejgh mhux dikjarat b'mod konxju mill-partijiet kollha ahwa Casssar, diretturi tal-Kumpanija, w'ghaldaqstant a bazi ta' dan ser tghaddi sabiex tichad l-ewwel, it-tieni u l-hames talbiet tar-rikorrenti..

<u>It-Tielet u r-Raba' talba:</u>

Illi permezz tat-tielet talba r-rikorrenti qed jitolbu li jigu appuntati persuni ndipendenti biex jirregolaw it-tmexxija ta' l-affarijiet tas-socjeta' intimata Cassar Bros. Giftware Ltd, filwaqt li fir-raba' talba jitolbu li l-Qorti tordna x-xoljiment tas-socjeta' ntimata u tipprovdi ghall-istralc konsegwenzjali taghha.

Illi l-Artikolu 214 tal-Att dwar il-Kumpaniji (Kapitolu 386 tal-Ligijiet ta' Malta) jirregola x-xoljiment u l-istralc tal-kumpaniji. Fil-kaz odjern jirrizulta zewg ragunijiet elenkati f'dan l-artikolu li jwasslu ghax-xoljiment tal-kumpanija ntimata wiehed indikat taht l-artikolu 214 (2) (a) u l-iehor taht l-artikolu 214 (2) (b) b'dan li fil-paragrafu (a) il-ligi titkellem li l-Qorti 'tista' tordna x-xoljiment filwaqt li fil-paragrafu (b) l-ligi timpomi li l-Qorti 'ghandha' tordna x-xoljiment kif isegwi:

‘(2) Barra mill-mod ta’ xoljiment imsemmija fis-subartikolu (1) -

(a) kumpanija **tista’** xxolji u tkun stralċjata mill-qorti fiċ-ċirkostanzi li ġejjin –

(i) jekk in-negozju tal-kumpanija jkun sospiż għal perjodu bla waqfien ta’ erbgħa u għoxrin xahar; . . .

(b) kumpanija **għandha** tkun xolta bil-qorti fil-każijiet li ġejjin –

(iii) il-qorti tkun tal-fehma li hemm raġunijiet gravi biżżejjed li jiġġustifikaw ix-xoljiment u konsegwentement l-istralċ tal-kumpanija; . . .’

Illi fic-cirkostanzi tal-kaz odjern, fejn irrizultaw ampjament pruvati abbuzi sfaccati mid-diretturi kollha fit-tmexxija tal-Kumpanija ntimata, partikolarment fejn naqsu li jiddikjaraw ammonti kbar f’bejgh ta’ prodotti u dan fuq medda ta’ numru ta’ snin, il-Qorti tqis, ai termini tal-artikolu 214 (2) (b) (iii) suespost, li hemm ragunijiet gravi bizzejjed li jiggustifikaw ix-xoljiment u konsegwentement l-istralc tal-kumpanija. Dan apparti l-fatt li s-socjeta’ intimata Cassar Bros. Giftware Ltd ilha snin twal ma toperax u ghalhekk fi kwalunkwe kaz tikkwalifika li tigi xolta wkoll a bazi ta’ din ic-cirkustanza.

Decizjoni:

Ghaldaqstant ghar-ragunijiet kollha suesposti l-Qorti tghaddi sabiex taqta' u tiddeciedi din il-kawza kif isegwi:

1. Tiddikjara l-kawza odjerna milquta mill-kawza llecita partikolarment l-ewwel, it-tieni u l-hames talbiet tar-rikorrenti, u konsegwentement tghaddi sabiex tichad l-ewwel, it-tieni u l-hames talbiet tar-rikorrenti;

2. Tichad il-bqija tal-eccezzjonijiet tal-intimati sakemm dawn huma nkompatibbli ma dak hawn deciz;

3. A bazi tal-artikolu 214 (2) (a) (i) Kap 386 Att dwar il-Kumpaniji tal-Ligijiet ta' Malta, stante li jirrizulta li n-negozju tal-Kumpanija ilu sospiz ghal perjodu bla waqfien ta' erbgha u ghoxrin xahar u ferm aktar u wkoll a bazi tal-214 (2) (b) (iii) tal-istess Att, tiddikjara li hemm ragunijiet gravi bizzejjed li jiggustifikaw ix-xoljiment u l-istralc tal-kumpanija ntimata u ghaldaqstant tghaddi sabiex tilqa' it-tielet u r-raba' talba tar-rikorrenti, tordna x-xoljiment tal-kumpanija ntimata Cassar Bros. Giftware Limited (C18341) b'effett mil-lum. Tahtar lill-Avukat Dr. Kevan Azzopardi bhala stralcjarju skond l-Art 228 et seq tal-Kap 386 b'dan illi l-istralcjarju ghandu wkoll, bla hsara ghall-generalita' ta' dawk is-setghat u dmirijiet –

i. wara li jikseb dikjarazzjoni dwar il-qaghda tal-kumpanija intimata kif irid l-art. 226 tal-Kap 386 jaghmel rapport lill-Qorti kif irid l-artikolu 227 tal-Kap 386;

ii. jaghmel verifika dwar l-assi tal-kumpanija intimata. Dwar djun gia rrizulta mill-atti li l-kumpanija intimata ma ghandha l-ebda djun izda fi kwalunkwe kaz u ai fini ta' kompletezza l-istralcjarju nominat ghandu jivverifika wkoll jekk hemmx xi djun u dwar il-gradwazzjoni tad-djun jekk jirrizultaw;

iii. jiehu taht il-kustodja jew kontroll tieghu l-assi kollha tal-kumpanija intimata fit-termini tal-artikolu 237 tal-Kap 386.

iv. jaghmel jew jiddefendi kull azzjoni jew procediment legali iehor fl-isem u fl-interess tal-kumpanija intimata.

v. jirrelata dwar il-mizuri mehtiega ghall-harsien tal-assi tal-kumpanija intimata.

vi. jipprezenta r-rapport tieghu mhux aktar tard minn tliet xhur mil-lum.

Bl-ispejjez kollha jkunu a karigu tad-diretturi ahwa Cassar partijiet fi kwoti ta' kwart (1/4) kull wiehed ghar-rikorrenti u nofs (1/2) ghall-intimat Adrian Cassar.

Tordna li kopja ta' din id-decizjoni tigi notifikata lill-Kummissarju tal-Pulizija, fil-mument li ssir *res judicata*, sabiex jigi nvestigat skont il-ligi l-operat tad-Diretturi partijiet ahwa Cassar in vista tar-rizultanzi fil-kaz odjern.

Tordna notifika tad-decizjoni lil Dr. Kevan Azzopardi stralcjarju nominat.

Moqrija.

Onor. Imhallef Dr. Joanne Vella Cuschieri
B.A., Mag. Jur. (EUR.LAW), LL.D.
15 ta' Dicembru, 2021

Karen Falzon
Deputat Registratur
15 ta' Dicembru, 2021